

Comune de Tadasune

Provìntzia de Aristanis

C.A.P. 09080 – Via San Michele s.n.c. - ☎ 0785 50047 - 📠 0785 50176

P.I. 00074760950 - www.comune.tadasuni.or.it – e.mail tadasuni@tiscali.it

ISTATUTU COMUNALE

ÌNDITZE

INDITZE.....	2
TÌTULU I - PRINTZÌPIOS DE FUNDAMENTU	5
Art. 1 - Definitzione.....	5
Art. 2 – Autonomia e intentos.....	5
Art. 3 - Sede.....	5
Art. 4 - Territòriu	5
Art. 5 - Istemma - Pandera - Fàscia tricolore - Distintivu de su Sìndigu.....	6
Art. 6 - Pari oportunitades.....	6
Art. 7 - Assistèntzia, integratzione sotziale e deretos de sas pessones handicapadas. Coordinamentu de sos interventos	6
Art. 8 - Cunferèntzia Istadu-Tzitade-Autonomias locales	6
Art. 9 - Amparu de sos datos personales	7
TÌTULU II - ÒRGANOS ISTITUTZIONALES DE SU COMUNE	7
Capitulu I - CUSSIZU COMUNALE.....	7
Art. 10 - Eletzione - Cumposizione - Presidèntzia - Cussizeri antzianu - Cumpetèntzias.....	7
Art. 11 - Cussizeris comunales - Cumbàlida - Programma de governu.....	7
Art. 12 - Funtzionamentu - Decadèntzia de sos Cussizeris.....	8
Art. 13 - Sessiones de su Cussizu	8
Art. 14 - Esertitziu de sa potestade regulamentare.....	8
Art. 15 - Cummissiones cunsiliares permanentes	9
Art. 16 - Costituzione de cummissiones ispetziales.....	9
Art. 17 - Senadu comunale.....	9
Art. 18 - Indiritzos pro sas nòminas e inditos	9
Capitulu II - GIUNTA E SÌNDIGU.....	10
Art. 19 - Eletzione de su Sìndigu	10
Art. 20 - Lìneas programmàticas	10
Art. 21 - Dimissiones de su Sìndigu	10
Art. 22 - Vitze Sìndigu.....	10
Art. 23 - Delegados de su Sìndigu	10
Art. 24 - Incàrrigos e consulèntzias zenerales proibidas - Òbligu de astenimentu	10
Art. 25 - Nòmina de sa Giunta	11
Art. 26 - Sa Giunta - Cumposizione e presidèntzia	11
Art. 27 - Funtzionamentu de sa Giunta	11
Art. 28 - Acabu de sa càrriga de assessore.....	12

TÌTULU III - ISTITUTOS DE PARTETZIPATZIONE - DEFENSORE TZÌVICU	12
Capìtulu I - PARTETZIPATZIONE DE SOS TZITADINOS - RIUNIONES - ASSEMBLEAS - - PARRES, ISTÀNTZIAS E PROPOSTAS	12
Art. 29 - Partetzipazione de sos tzitadinos.....	12
Art. 30- Riuniones e assembleas	12
Art. 31 -Parres.....	13
Art. 32 - Istàntzias e propostas.....	13
Capìtulu II - REFERENDUM.....	13
Art. 33 - Atzione referendària	13
Art. 34 - Disciplina de su referendum.....	14
Art. 35 - Efetos de su referendum	14
Capìtulu III - DFENSORE TZÌVICU	14
Art. 36 - Istituzione de s'ufitziu	14
Art. 37 - Nòmina - Funtziones - Disciplina	15
TÌTULU IV - ATIVIDADE AMMINISTRATIVA	15
Art. 38 - Albu pretòriu	15
Art. 39 - S'atividade amministrativa	15
TÌTULU V - PATRIMÒNIU - FINÀNTZIA - CONTABILIDADE	15
Art. 40 - Demàniu e patrimòniu.....	15
Art. 41 - Ordinamentu finantziàriu e contàbile.....	15
Art. 42 - Revisione econòmicu-finantziària.....	15
TÌTULU VI - SOS SERVÌTZIOS	16
Art. 43 - Forma de zestione.....	16
Art. 44 - Zestione in economia.....	16
Art. 45 - Aziendas ispetziales	16
Art. 46 - Istituziones	17
Art. 47 - Sotziedade	18
Art. 48 - Cuntzessione a àtere	18
TÌTULU VII - RATZAS DE SÒTZIOS E DE COOPERATZIONE - ACORDOS DE PROGRAMMA	18
Art. 49 - Cunventziones	18
Art. 50 - Acordos de programma	18
TÌTULU VIII - UFÌTZIOS E PESSONALE- SEGRETÀRIU COMUNALE	19
Capìtulu I - ORGANIZATZIONE DE UFÌTZIOS E PESSONALE.....	19
Art. 51 - Siguresa e salute de chie traballat.....	19

Art. 52 - Ordinamentu de ufizios e de servìtzios	Errore. Il segnalibro non è definito.
Art. 53 - Organizatzione de su personale.....	19
Art. 54 - Istadu zurìdicu e tratamentu econòmicu de su personale.....	19
Art. 55 - Incàrrigos a zente de foras	20
Capitulu II - SEGRETÀRIU COMUNALE - VITZE SEGRETÀRIU.....	20
Art. 56 - Segretàriu comunale - Direttore zenerale	20
Art. 57 - Vitze Segretàriu comunale	21
Art. 58 - Responsàbiles de ufizios e de sèrvìtzios	21
Art. 59 - Avocatzione.....	22
Art. 60 - Ufìtziu pro sa zestione de su cuntentziosu de su traballu.....	22
TÌTULU IX - ÛRTIMAS DISPOSIZIONES	22
Art. 61 - Intrada in vigore	22
Art. 62 - Cambiamentos a s'Istatutu	22

TÌTULU I – PRINTZÌPIOS DE FUNDAMENTU

Art. 1 - Definitzione

1. Su Comune de Tadasune est un ente locale autònomu, comente inditadu in sos printzìpios istabilidos dae sas lezes de sa Repùblica – chi nde crarint sas funtziones – e dae custu istatutu.
2. Tenet funtziones suas e funtziones chi ddi sunt istadas dadas o delegadas dae lezes istatales o regionales, segundu su printzìpiu de sussidiariedade.

Art. 2 – Autonomia e intentos

1. Su Comune tenet un istatutu e normas pròpias, est autònomu pro cantu atenet a s'organizazione e a s'amministratzione e fintzas a su pagamentu de sas tassas, comente narrant s'istatutu, sos regulamentos e sas lezes de coordinamentu de sa finàntzia pùblica.
2. Su Comune traballat segundu printzìpios de solidariedade pro fàghere bàlere sos deretos de sos tzitadinos, pro fàghere a manera chi intre custos non bi siant diferèntzias econòmicas, sotziales, tziviles e culturales, pro assigurare su deretu de uguagliàntzia e sa matessi dignidade sotziale a totus sos tzitadinos, a òmines e fèminas e pro s'isvilupu de sa pessone.
3. Su Comune, pro sos intentos suos, impreat sa programmatzione chi devet èssere coerente fintzas cun cussa de sos àteros Comunes, de sa Provìntzia, de sa Regione, de s'Istadu e de sa cunventzione europea chi pertocat sa carta europea de s'autonomia locale, frimada in Strasburgo su 15 de santugaine de su 1985.
4. S'iscopu de s'atividade de su comune est cussu de arribare a sos obietivos istabilidos cun crìterios de economitzide de zestione, efìtzèntzia e eficàtzia de s'atzione; sunt àteros obietivos suos fintzas cussos de sa trasparèntzia e de sa semplificatzione.
5. Su Comune, pro cumprire custos intentos, traballat cun àteras comunidades locales, fintzas de àteras natziones, cun respetu pro sos accordos internatzionales. Ddu podet fàghere fintzas pro mèdiu de sa forma de gemellàgiu.
6. S'atividade de su Comune est improntada a s'amparu de sos balores istòricos e de sas traditziones locales.
7. Su Comune podet fintzas fàghere atividades a pustis de propostas autònomas fatas dae tzitadinos o formatziones sotziales issoro.

Art. 3 - Sede

1. Su Comune est in sa carrela de Santu Micheli – Sa sede podet èssere cambiada cun deliberatzione de su cussizu comunale. In custa sede s'atobiant totus sos òrganos e sas cummissiones comunales.
2. In pagos casos ebbia sos atòbios de su Cussizu Comunale, de sa Giunta e de sas Cummissiones podent èssere fatos foras de su Comune, in logos detzisos dae su Sindigu chi ddos at a pretzisare in s'avisu de cunvocatzione.

Art. 4 - Territòriu

1. Su territòriu comunale est cussu chi b'est in su pianu topogràficu, comente inditadu in s'articulu 9 de sa leze de su 24 de Nadale de su 1954, n. 1228, aprobadu dae s'Istitutu natzionale de istatistica.

Art. 5 - Istemma - Pandera - Fàscia tricolore - Distintivu de su Sìndigu

1. Su Comune podet tènnere siat s'istemma siat sa pandera chi ddi benint dados cun decretu de su Presidente de su Cussizu de sos Ministros.
2. In sa fàscia tricolore b'at fintzas s'istemma de su Comune.
3. S'impreu de s'istemma, de sa pandera e de sa fàscia tricolore est reguladu dae sa leze
4. S'impreu de s'istemma dae parte de sòtzios o entes chi traballant in su Comune podet èssere autorizadu pro resones particulares e pro unu tempus istabilidu cun deliberatzione de sa Giunta Comunale

Art. 6 - Pari oportunitades

1. Su Comune, pro assicurare a òmines e fèminas sas matessi oportunitades:
  - a) Lassat a sas fèminas su de tres unu de sos postos in sas cummissiones consultivas internas e in cussas de sos cuncursos, semper cun respetu pro su printzipiu de s'articulu 72, comma 1, litera t) de su Decretu Lezislativu 165/2000. In casu de impossibilitade, tocat a nd'inditare sas resones.
  - b) Faghet autos regulamentares pròpios pro assicurare a òmines e fèminas sa matessi dignidade in su traballu, comente istabilidu dae sa Presidèntzia de su Cussizu de sos Ministros – Dipartimentu de sa funtzione pùblica;
  - c) Faghet a manera chi sas dipendenti suas potzant leare parte a sos cursos de formatzione e de aggiornamentu professionale tenende contu de su nùmeru de fèminas chi bi traballant;
  - d) Leat totus sos provvedimenti pro cumprire sas direttivas de sa Comunidade Europea pro cantu atenet a sas pari oportunitades, comente detzisu dae sa Presidèntzia de su Cussizu de sos Ministros – Dipartimentu de sa funtzione pùblica.
2. Pro chi siat assicurada sa presèntzia siat de òmines che de fèminas in sa Giunta comunale, si faghet riferimentu a s'articulu 24 chi tratat de sa nòmina de cust'òrganu.

Art. 7 – Assistèntzia, integratzione sotziale e deretos de sas pessones handicapadas. Coordinamentu de sos interventos

1. Su Comune podet detzìdere de traballare paris cun àteros comunes e cun s'azienda sanitària locale pro cussas atividades sotziales e sanitàrias inditadas in sa leze regionale n. 104 de su 5 de frearzu de su 1992; ddu faghet pro mèdiu de acordos de programma – articulu 34 de su TUEL aprovadu cun Decretu Lezislativu 18/8/2000 n. 267 – dende prioridade a interventos pro mezorare, ordinare e fàghere crèschere sos servìtzios chi zai esistint.
2. Pro chi bi siat unu coordinamentu intre sas atividades fatas pro sas pessones handicapadas e sos servìtzios sotziales, sanitàrios, educativos e de su tempus liberu presentes in su Comune, su Sìndigu podet numenare unu comitadu de coordinamentu e de custu nd'ant a fàghere parte sos responsàbiles de sos servìtzios interessados.

Art. 8 - Cunferèntzia Istadu-Tzitade-Autonomias locales

1. Pro cantu atenet a su detzentramentu, inditadu in sa Leze de su 15 de martzu de su 1997, su Comune podet fàghere riferimentu a sa Cunferèntzia Istadu-Tzitade-Autonomias locales e mescamente pro:

- a) s'informatzione e sos prozetos pro mezorare sos servitzios pùblicos locales;
- b) sa promotzione de accordos o cuntratos de programma comente inditadu in s'articulu 12 de sa Leze de su 23 de Nadale de su 1992, n. 498;
- c) s'organizatzione de manifestatziones fatas paris cun àteros comunes, famadas in totu sa natzione.

Art. 9 – Amparu de sos datos personales

1. Su Comune assigurat, cun formas chi cunsiderat prus zustas, chi sos datos personales chi tenet siant tratados respetende sos deretos, sa libertade e sa dignidade de sas pessones comente istabilidu in sa leze de su 31 de Nadale de su 1996, n. 675, e in sos cambiamentos e integratziones fatos a pustis.

TÌTULU II - ÒRGANOS ISTITUTZIONALES DE SU COMUNE

Capìtulu I – CUSSIZU COMUNALE

Art. 10 - Eletzione - Cumpositzione - Presidèntzia – Cussizeri antzianu - Cumpetèntzias

1. S'eletzione de su Cussizu comunale, su tempus chi abarrat in càrriga, su nùmeru de sos cussizeris, sas resones de ineligibilidade, incumpatibilidade e fine de sa càrriga sunt regulados dae sa leze.
2. Su Sindigu est a capu de su Cussizu comunale.
3. Su presidente ebbia podet cunvocare e zestire s'atividade de su Cussizu. Cando non b'est, ddu faghet su cussizeri antzianu a su postu suo.
4. Su cussizeri antzianu est cussu chi at tentu su nùmeru prus artu de preferèntzias, sena contare su Sindigu e sos candidaos a sa càrriga de Sindigu, numenados cussizeris, comente inditadu in s'art. 73 de su TUEL aprovalu cun Decretu Leslativu de su 18/8/2000 n°267.
5. Sas cumpetèntzias de su Cussizu sunt inditadas dae sa leze.
6. Cando unu Cussizu devet - segundu sa leze, s'atu costitutivu de s'ente o sa cunventzione - numenare prus de unu rapresentante pro un ente, unu de custos devet èssere de sa minoràntzia.
7. Cando est prevèdia sa presèntzia de sa minoràntzia, pro numenare sos rapresentantes de su cussizu sos cussizeris de magioràntzia e minoràntzia faghent duas votatziones.

Art. 11 – Cussizeris comunales – Cumbàlida - Programma de governu

1. Sos cussizeris comunales rapresentant totu su Comune sena vìnculu de mandatu.
2. Sas indennidades, su rembursu de sas ispesas e s'assistèntzia in protzessos ligados a s'atividade de sos cussizeris sunt regulados dae sa leze.
3. In sa prima riunione su Cussizu devet: cumbalidare sos cussizeris e su Sindigu e detzìdere sas resones de ineligibilidade e incumpatibilidade.
4. In sa matessi riunione su Sindigu faghet a ischire a sos cussizeris sos nùmenes de sos assessores e de su vitze Sindigu, numenadu dae issu etotu.

5. Intro de sos tres meses dae sa prima riunione de su Cussizu, su Sindigu, a pustis àere intesu sa Giunta, dat a sos capugrupos de su cussizu su programma in ue bi sunt sas atziones e sos prozetos de si fàghere in totu su tempus de su mandatu.
6. Intro de 30 dies su Cussizu devet isaminare custu programma e ddi dare unu votu.
7. Onni annu su Cussizu detzidit sas linias programmàticas cun s'aprovatzione de sa relatzione previsionale e programmàtica, de su bilànciu preventivu e de cussu pluriennale chi, in s'atu deliberativu, ant a dèvere èssere deccarados coerentes cun sas linias inditadas e, in casu bi siant cambiamentos, si nde divent crarire sas resones.
8. Intro de su mese de cabudanni de onni annu su Cussizu devet averiguare chi su programma siat istadu fatu e chi siant istados mantènnidos sos ecuilibrios zenerales de bilànciu comente narat s'artìculu 193 de su TUEL aprovalu cun Decretu lezislativu 18/8/2000 n° 267.

Art. 12 - Funtzionamentu - Decadèntzia de sos Cussizeris

1. Pro su funtzionamentu de su Cussizu b'at unu regulamentu apòsitu aprovalu dae prus de sa metade de sos cumponentes.
2. Fintzas a cando sos grupos cunsiliares non sèberant sos capugrupos, si faghent tantos grupos cantas sunt sas listas rapresentadas in Cussizu e benit numenadu capugrupu de onni lista:
  - a) pro su grupu de magioràntzia, su cussizeri chi at tentu su nùmeru prus artu de votos;
  - b) pro sos grupos de minoràntzia: sos candidaos a Sindigu de onni lista.
3. Si unu cussizeri non leat parte a tres riuniones de s'ighidu o chimbe in totu s'annu sena zusta resone, si podet mandare a in antis su protzedimentu pro sa deccaratzione de decadèntzia cun un avisu a s'interessadu; custu tenet 15 dies pro respòndere.
4. Passadu custu tempus, sa proposta de decadèntzia passat a su Cussizu. Una còpia de sa delibera benit mandada a s'interessadu intro de 10 dies.
5. Si sos cussizeris ddu pregontant, podent tènnere un'indennidade de funtzione imbetzes de su getone de presèntzia, bastet chi non portet prus ispessa. In su regulamentu ant a èssere istabilidas sas detrazziones in casu de ausèntzia non zustificada dae parte de sos òrganos chi leant unu getone de presèntzia.

Art. 13 – Sessiones de su Cussizu

1. Sas riuniones de su Cussizu podent èssere ordinàrias o istraordinàrias.
2. Sas sessiones ordinàrias si faghent intro de su tempus inditadu dae sa leze:
  - a) pro aprovare su rendicontu de sa zestione de s'annu in antis;
  - b) pro averiguare sos ecuilibrios de bilànciu, comente istabilit s'artìculu 193 de su TUEL aprovalu cun decretu Lezislativu 18/8/2000 n° 267;
  - c) pro aprovare su bilànciu preventivu annuale, su bilànciu pluriennale e sa relatzione previsionale e programmàtica.
3. Sas sessiones istraordinàrias si podent fàghere in cale si siat momentu.

Art. 14 – Esertitziu de sa podestade regulamentare

1. Su Cussizu e sa Giunta comunale, in s'esertitziu de sa podestade regulamentare e cun respetu pro sos printzìpios istabilidos dae sa leze e dae custu istatutu, faghent regulamentos in sas matèrias chi ddis cumpetint pro leze.

2. Una borta fata sa delibera de aprovatzione, sos regulamentos benint lassados in sa segreteria pro 15 dies pro chi totus ddos potzant bìdere e benit apicadu un avisu in s'albu pretòriu e in àteros logos pro ddu fàghere a ischire.
3. Sos regulamentos intrant in vigore sa prima die de su mese a pustus, a sa fine de sas 15 dies.

Art. 15 – Cummissiones cunsiliares permanentes

1. A intro de su Cussuzu podent èssere fatas cummissiones consultivas permanentes, formadas cun su crìteriu proportzionale a manera de assicurare unu rapresentante pro onni grupu.
2. Sa cumposizione e su funtzionamentu de custas cummissiones sunt istabilidos dae unu regulamentu apòsitu.
3. Chie faghet parte de sas cummissiones si podet fàghere azudare dae espertos.

Art. 16 - Costituzione de cummissiones ispetziales

1. In cale si siat momentu su Cussizu podet numenare cummissiones ispetziale pro fàghere chircas e inchiestas.
3. Pro numenare sas cummissiones ispetziales, chi podent tènnere a presidente rapresentantes de s'oposizione ebbia, si faghet riferimentu, cando possibile, a sas normas de s'articulu de in antis.
4. Sos limites e sas protzeduras de indàzine sunt reguladas dae s'atu costitutivu.
5. Sa formatzione de cummissiones ispetziales podet èssere domandada dae su de chimbe unu de sos cussizeris in càrriga e si faghet si est de acordu sa maggioràntzia de sos cussizeris assignados.
6. Sa cummissione de indàzine podet isaminare totus sos atos de su Comune e si podet cussizare cun su Sìndigu, sos Assessoros, sos cussizeris, sos dipendenti e fintzas àteros suzetos impitados in sa chistione.
7. Su Presidente de su Cussizu cumintzat sos traballos de sa cummissione ispetziale e nde nùmenat su presidente. Votant sos rapresentantes de s'oposizione ebbia.
8. Su Sìndigu, o s'assessore delegadu, intro de 30 dies devet respòndere a sas interrogatziones e a onni àtera istàntzia de sindacadu ispetivu presentada dae sos cussizeris. Pro sa presentatzione de custos atos si faghet riferimentu a su regulamentu de su cussizu.

Art. 17 – Senadu comunale

1. Pro fàghere a manera chi totu sa zente potzat leare parte a sa vida pùblica, podet èssere numenadu, a pustis de àere aprovadu unu regulamentu, su Senadu Comunale pro cussizare in casu de problemas o argumentos chi sunt de interessu de totus.

Art. 18 – Indiritzos pro sas nòminas e sas designatziones

1. Intro de barantachimbe dies a pustis de s'insediamentu, benit cunvocado su Cussizu comunale pro istabilire e aprovare sos indiritzos pro sa nòmina, sa designatzione e sa rèvoa dae parte de su Sìndigu, de sos rapresentantes de su Comune in entes, aziendas e istitutziones. Su Sìndigu at a fàghere sas nòminas e sas designatziones intro de sas 15 dies a pustis, e comunicas intre de su tempus istabilidu dae s'art. 50 comma 6 de su T.U.E.L. aprovadu cun Decretu Lezislativu 18/8/2000 n°267
2. Podent èssere numenados e designados siat mascos che fèminas.
3. S'incàrrigu issoro finit paris cun cussu de su Sìndigu.

Capìtulu II – GIUNTA E SÌNDIGU

Art. 19 - Eletzione de su Sindigu

1. Su Sindigu benit elèzidu dae totus sos tzitadinos chi ant fatu sos 18 annos, comente istabilit sa leze, e faghet parte de su Cussizu comunale.
2. Cando s'insediat su Cussizu, in dae in antis de totus, su Sindigu zurat de respetare sa Costituzione italiana.

Art. 20 – Lìneas programmàticas

1. Sas lìneas programmàticas presentadas dae su Sindigu sa die de s'insediamentu divent cuntènnere totus sas atziones e sos prozetos chi s'ant a fàghere in sos chimb'annos, tenende contu de s'importàntzia e de su dinari chi bi cheret.

Le linee programmatiche, presentate dal Sindaco nella seduta di cui al precedente articolo 11, debbono analiticamente indicare le azioni e i progetti da realizzare nel corso del mandato in relazione alle risorse finanziarie necessarie, evidenziandone la priorità.

Art. 21 – Dimissiones de su Sindigu

1. Sas dimissiones iscritas dae su Sindigu sunt reguladas dae sa leze

Art. 22 – Vitze Sindigu

1. Cando su Sindigu non b'est, non podet o est istadu suspèndiu, sas fainas suas passant a su Vitze Sindigu, comente inditadu in s'art. 59 comma 1 de su TUEL aprovalu cun Decretu Lezislativu 18/8/2000 n°267.
2. In casu de ausèntzia o impedimentu de su Vitze Sindigu, sas fainas passant a s'assessore prus mannu de edade.
3. Si su Sindigu tenet impedimentu longu, nche perdet sa càrriga o morit, totus sas fainas suas passant a su Vitze Sindigu fintzas a cando benit fatu su Sindigu nou.

Art. 23 – Delegados de su Sindigu

1. Su Sindigu podet, cun unu provedimentu leadu dae issu etotu, dare a onni assessore funtziones ordinadas pro argumentu e sa dèlega a firmare sos autos.
2. Cando dat sas dèlegas e leat sos provedimentos, su Sindigu at a dèvere tènneru contu de su printzìpiu chi narat ca sos assessores tenent podere de indiritzu e controllu.
3. Su Sindigu podet cambiare sos incàrrigos dados a sos assessores, pro resones de coordinamentu e funtzionalidade, onni borta chi pentzat siat zustu a ddu fàghere.
4. Sas dèlegas dadas e sos cambiamenti fatos divent èssere postos pro iscritu e fatos a ischire a su Cussizu.

Art. 24 - Incàrrigos e consulèntzias zenerales proibidas – Òbligu de astenimentu

1. Su Sindigu, su Vitze Sindigu, sos assessores e sos cussizeris comunales non podent tènneru incàrrigos e atzetare consulèntzias in entes e istituziones chi dependent o sunt comunicas suta su controllu de su Comune.

2. Sos amministradores non podent intrare in chistiones o votare deliberas chi tocant dae a fundu a issos o a parentes issoro, fintzas a su quartu gradu. S'òbligu de astenimentu non balet pro provedimentos normativos o zenerales comentos sos pranos urbanìsticos, foras de cussas deliberas chi imbetzes tocant sos interessos de s'amministradore o de parentes de issu fintzas a su quartu gradu.

Art. 25 - Nòmina de sa Giunta

1. Su Sìndigu nòminal sos componentes de sa Giunta e su Vitze Sìndigu e assigurat sa presèntzia siat de mascos siat de fèminas.
2. Chie benit fatu Vitze Sìndigu o assessore:
  1. devet tènnere sos requisitos de cumpatibilidade e eligibilidade cun sa càrriga de cussizeri comunale;
  2. non devet èssere pubiddu o muzere, o imparentadu cun su Sìndigu fintzas a su tertzu gradu.
3. In sa prima riunione de sa Giunta, in antis de faeddare de cale si siat chistione, benit leada in cunsideru sa cundizione de su Vitze Sìndigu e de sos assessores pro pòdere cunfirmare si tenent o nono sos requisitos de eligibilidade e cumpatibilidade inditados in su comma de in antis.
4. Foras de sos casos de rèvoa dae parte de su Sìndigu, sa Giunta abarrat in càrriga fintzas a cando no intrat sa noa.

Art. 26 – Sa Giunta – Cumposizione e presidèntzia

1. De sa Giunta comunale nde faghent parte su Sìndigu, chi est su presidente, e non prus de bator assessores cun su Vitze Sìndigu.
2. Podent èssere fatos assessores fintzas sos tizitadinos chi non faghent parte de su Cussizu, bastat chi tenzant sos requisitos de cumpatibilidade e eligibilidade cun sa càrriga de cussizeri comunale; non podent èssere prus de duos.
3. Sos componentes de sa Giunta comunale chi si nd'intendent de urbanìstica, de ediltzia e de traballos pùblicos non podent fàghere atividades de ediltzia privada e pùblica in su territòriu comunale.

Art. 27 – Funtzionamentu de sa Giunta

1. Sos componentes de sa Giunta traballant paris sende chi onni assessore tenet incàrrigos e responsabilidades pròpias.
2. Sa Giunta benit cunvocada dae su Sìndigu chi detzidit sos argumentos dae allegare, cun respetu pro sas normas de su regulamentu.
3. Su Sìndigu dirizit e coordinat s'atividade de sa Giunta e assigurat s'unidade de indiritzu politicu-amministrativu e sa responsabilidade de totus in sas detzisiones leadas.
4. Sas riuniones de sa Giunta non sunt pùblicas. Si votat pro artziada de manu sarvu sos casos inditados dae sa leze e dae su regulamentu. Cando su votu est segretu tocat a dd'iscriere in su verbale e a inditare sa leze chi ddu prevedit. Si non b'at àteros inditos, si votat pro artziada de manu.
5. Su funtzionamentu de sa Giunta est reguladu dae unu regulamentu apòsitu.

Art. 28 - Acabu de sa càrriga de assessore

1. Sa dimissiones de unu assessore divent èssere presentadas pro iscritu a su Sìndigu e, una borta fatas, non si nde podent prus retirare. Non tocat a ddas formalizare e sunt bàlidas immediatu dae cando su Sìndigu ponet un àteru assessore a su postu de su chi si nch'est andadu.
2. Su Sìndigu nde podet leare s'incàrrigu a unu o prus assessores; ddu devet fàghere a ischire a su Cussizu e nde ddi devet crarire sas resones.
3. Su Sìndigu devet numenare àteros assessores si sos chi ddue fiant in antis sunt decàdios, ant dadu sas dimissiones, sunt istados revocados o ch'ant pèrdidu s'ingàrrigu pro àteras resones e ddu devet fàghere a ischire a su Cussizu in sa prima riunione.

TÌTULU III – ISTITUTOS DE PARTETZIPATZIONE – DEFENSORE TZÌVICU

Capìtulu I – PARTETZIPATZIONE DE SOS TZITADINOS - RIUNIONES - ASSEMBLEAS - CONSULTAZIONES – PARRES - ISTÀNTZIAS E PROPOSTAS

Art. 29 - Partetzipazione de sos tzitadinos

1. Su Comune assigurat sa partetzipazione democràtica de totus sos tzitadinos a s'atividade politucu-amministrativa, econòmica e sotziale de sa comunidade. Pro custu, apozat cale si siat ratza de sòtziu chi leet parte a manera democràtica a custas atividades.
2. Su Comune assigurat sa partetzipazione de sos tzitadinos, de sos sindacados e de àteras organizatziones sotziales a sas fainas suas e a sa formatzione e cumprimentu de sos programmas zestionales.
3. Pro fàghere cantu inditadu in su comma de in antis su Comune podet promòvere:
  - a. assembleas e formas de consultazione populares;
  - b. propostas chi pertocant cale si siat argumentu cunsentidu dae sa leze.
4. S'amministratzione comunale assigurat semper sa libertade, s'autonomia e su matessi tratamentu a totus sos grupos e organismos.
5. In cussos protzedimentos chi pertocant s'adotzione de atos chi podent tènnere cunseghèntzias pro sa situatzione zuridica de sas pessones, si devet assigurarare sa partetzipazione a totus sos interessados, cun modalidades chi sunt istabilidas in su pretzedimentu amministrativu e cun repetu pro sos printzìpios inditados in sa leze de su 7 de austu de su 1990, n. 241.

Art. 30- Riuniones e assembleas

1. Totus sos tzitadinos, sos grupos e sos organismos sotziales a norma de sa Costituzione, tenent su deretu de promòvere riuniones cun libertade e sena vinculos pro fàghere atividades politicas, sotziales, culturales, isportivas e ricreativas a manera democràtica.

2. S'amministratzione Comunale azudat tzitadinos, grupos e organismos sotziales chi sunt a norma e chi ant fatu domanda e ddis ponet a disponimentu seas, istruturas o logos adatos. Sas cunditziones e sas maneras de impreu devent essere deliberadas e si devet fintzas inditare ite tocat o non tocat a fàghere a segunda de sas cunditziones de s'edifitziu, pro sa siguresa de sa zente e su respetu de sas normas chi pertocant s'esertitziu de locales pùblicos.

3. Pro parare fronte a sas ispesas ddis podet domandare su pagamentu de unu tantu.

4. Sos òrganos comunales podent fàghere assembleas de tzitadinos, traballadores, istudentes e onni àtera categoria sotziale:

- pro formare comitados e cummissiones;
- pro arresonare de problemas;
- pro presentare propostas, programmas, consuntivos e deliberatziones.

Art. 31 - Parres

1. Su cussizu e sa Giunta Comunale podent detzìdere, a conca issoro o si ddu pregonant àteros organismos, e in sas manera chi pentzant prus bonas, de intèndere su parre de tzitadinos, traballadores, istudentes, fortzas sindacales e sotziales pro provedimentos chi ddos interessant.

2. Sas consultatziones, in sas formas inditadas in su regulamentu, si devent atènnere a su protzedimentu pro s'impreu de atos chi tocant situatziones zurìdicas suzetivas.

2. Sos resurtados de sas consultatziones devent èssere mentovados in sos atos chi nde sighint.

4. Sas ispesas de sas consultatziones sunt a càrrigu de su Comune, francu chi sa consultatzione siat istada domandada dae àteros organismos.

Art. 32 – Istàntzias e propostas

1. Sos eletores de su Comune podent mandare istàntzas e petizziones a su Cussizu e a sa Giunta comunale pro problemas chi pertocant sa tzitadinàntzia e propònnere deliberatziones noas o sa rèveca de cussas fatas in antis.

2. Su Cussizu comunale e sa Giunta, intro de 60 dies dae cando ddas retzint, si non podent emanare provedimentos, ant a dèvere provare sa rètzida de s'istàntzia o de sa petizione cun una delibera in ue dèvere fintzas pretzisare s'istadu e su programma de su protzedimentu.

3. Sas propostas devent èssere firmadas dae a su nessi su 50% de sos eletores cun firmas autenticadas cun sa matessi protzedura de sos referedum populares.

Capìtulu II - REFERENDUM

Art. 33 - Atzione referendària

1. Si podent fàghere referendum consultivos, propositivos e abrogativos pro argumentos chi sunt de cumpetèntzia comunale ebbia.

2. Non si podent fàghere referendum chi tratant de:

- tributos locales e de tarifas;
- atividades amministrativas vinculadas dae lezes istatales o regionales;
- matèrias chi sunt istadas ozetu de consultazione referendària in sos ùrtimos 5 annos;

3. Su referendum podet èssere propositu dae:

- a) su 50% de sos eletores;
- b) su cussizu comunale.

4. Sos referendum non si podent fàghere paris a votatziones provintziales, comunales e circoscritzionales.

Art. 34 - Disciplina del referendum

1. Pro su referendum b'at unu regulamentu comunale apòsitu.

In su regulamentu divent èssere inditados:

- a) sos requisitos de ammissibilitàde;
- b) su tempus;
- c) sas cunditziones pro pòdere èssere atzetadu;
- d) comente dd'organizare;
- e) sos casos de rèveca e suspensione;
- f) comente ddu fàghere.

Art. 35 – Efetos de su referendum

1. Sa chistione ozetu de referendum est aprovada si votat sa mazoràntzia de sos eletores chi nde tenent diritu e si s'arribat a sa mazoràntzia de sos votos bàlidos.
2. Si su resurtadu est bonu, su Sìndigu devet propònnere a su Cussizu comunale, intro de sessanta dies dae cando s'ischint sos resurtados, sa deliberatzione chi pertocat s'argumentu de su referendum.
3. Intro de su matessi tempus, in casu de resurtadu negativu, su Sìndigu podet propònnere etotu a su Cussizu sa deliberatzione chi pertocat s'argumentu de su referendum.

Capìtulu III - DEFENSORE TZÌVICU

Art. 36 – Istituzione de s'ufitziu

1. In su Comune podet èssere apertu s'ufitziu de su defensore tzivicu chi garantit s'andamentu bonu, s'impartzialidade, sa lestresa e sa curretesa de su traballu de s'amministratzione.
2. Su difensore tzivicu no est unu dipendente e non devet torrare contu a sos òrganos de su Comune ma devet respetare s'ordinamentu.

Art. 37 - Nòmina – Funtziones- Disciplina

1. Pro sa nòmina, sas funtziones e sos interventos de su defensore tzìvucu, b'at unu regulamentu apòsitu.
2. Su Comune podet fàghere acordos cun entes locales, amministratziones istatales e àteros suzetos pùblicos de sa provìntzia pro apèrrere s'ufitziu de su defensore tzìvucu. S'organizatzione, sas funtziones e sos raportos cun sos entes numenados sunt regulados in su matessi acordu e postos in unu regulamentu.

TÌTULU IV - ATIVIDADE AMMINISTRATIVA

Art. 38 – Albu pretòriu

1. In su Comune, in unu tretu chi podet èssere bistu dae totus, ddue est s'albu pretòriu pro apicare totu su chi sa leze, s'istatutu e sos regulamentos istabilint.
2. Sos atos divent èssere apicados a manera de pòdere èssere lèzidos totu e sena problemas.

Art. 39 – S'atividade amministrativa

1. S'atividade amministrativa de su Comune devet èssere improntada a printzìpios de democratzia, partetzipatzione e fatzilidade de sas protzeduras. S'atividade pertocat sos setores de sos servìtzios sotziales, de su territòriu e de s'isvilupu econòmicu, comente istabilidu dae sa leze.
2. Sos òrganos istituzionales de su Comune e sos dipendenti responsàbiles de sos servìtzios divent respòndere a sas preguntas de sos interessados cun modos e intro de su tempus istabilidu dae sa leze chi tratat de atzione amministrativa.
3. Su Comune, pro fàghere su traballu in logos chi siant adatos, podet tènnere àteras sedes e fintzas traballare paris cun àteros comunes e cun sa provìntzia.

TÌTULU V - PATRIMÒNIU – FINÀNTZIA - CONTABILIDADE

Art. 40 – Demàniu e patrimoniu

1. Pro sas bèndidas de su patrimoniu bi devet èssere unu regulamentu apòsitu comente inditadu in s'artìculu 12, comma 2, de sa leze de su 15 de maju 1997 n. 127.
2. Custu matessi regulamentu servit fintzas pro sas còmporas de benes comunales, pro sa zestione e revisione de sos inventàrios.

Art. 41 – Ordinamentu finantziàriu e contàbile

1. S'ordinamentu finantziàriu e contàbile de su Comune est de cumpetèntzia de s'Istadu.
2. Pro sa contabilidade comunale b'at unu regulamentu apòsitu cunforme a cantu inditadu in s'artìcuiu 152, comma 4 de su TUEL aprovalu cun Decretu Lezislativu 18/8/2000 n°267.

Art. 42 - Revisione econòmicu-finantziària

1. Sa revisione econòmicu-finantziària est regulada dae lezes de s'Istadu.
2. Su matessi regulamentu disponet fintzas chi s'òrganu de revisione tenzat totus sos mèdios chi dd'abisonzant pro pòdere fàghere su traballu.

TÌTULU VI - SOS SERVÌTZIOS

Art. 43 – Formas de zestione

1. Su Comune zestit sos servìtzios pùblicos chi pertocant benes e atividades fatas pro intentos sotziales e pro promòvere s'isvilupu econòmicu e tzivile.
2. Sa forma de zestione benit seberada a pustis de àere valutadu sas formas chi prevedit sa leze e custu istatutu.
3. Sa zestione de sos servìtzios pùblicos benit assicurada in custas formas:
  - a) in economia cando, pro s'importàntzia o mannesa de su servìtziu, non tocat a fàghere un'istitutzione o un'azienda;
  - b) in cuntzessione a tertzos cando non b'at resones tècnicas, econòmicas e de oportunitade sotziale;
  - c) pro mèdiu de azienda ispetziale, fintzas pro zestire prus servìtzios chi tenent importàntzia econòmica e imprenditoriale;
  - d) pro mèdiu de istitutzione, pro servìtzios sotziales sena importàntzia imprenditoriale;
  - e) pro mèdiu de sotziedades pro atziones o a responsabilidade limitada fatas pro su prus cun dinari pùblicu, fatas o partetzipadas dae su Comune si cumbenit, pro sa nadura o s'àmbitu territoriale de su servìtziu, a fàghere partetzipare prus suzetos pùblicos o privados, francu cantu inditadu in s'articulu 47 chi sighit.

Art. 44 - Zestione in economia

1. Pro s'organizazione e s'atividade de sos servìtzios in economia b'at regulamentos apòsitu.
2. Sa zestione in economia pertocat sos servìtzios chi, pro mannesa o calidade, non rechedent una istitutzione o un'azienda.

Art. 45 – Aziendas ispetziales

1. Pro zestire prus servìtzios chi tenent importàntzia econòmica e imprenditoriale, su Cussizu comunale podet detzidere de faghene un'azienda ispetziale cun personalidade zuridica e autonomia zestionale e nd'aprovat s'istatutu.
2. Sunt òrganos de s'azienda: su cussizu de amministratzione, su presidente e su direttore:
  - a) su cussizu de amministratzione benit numenadu dae su Sindigu intre sos chi podent èssere fatos cussizeris, tenent una cumpetèntzia tècnica e amministrativa ispetziale pro istùdios fatos, traballos in aziende pùblicas o privadas o pro incàrrigos tentos. Su nùmeru benit istabilidu in s'istatutu aziendale e non podet èssere prus artu de ses; si devet assicurare sa presèntzia siat de òmines siat de fèminas.
  - b) Su presidente benit numenadu dae su Sindigu e devet tènnere sos matessi requisiti inditados in sa litera a);
  - c) Su direttore, chi tenet sa responsabilidade zestionale de s'azienda, intrat cun cuncursu pùblicu. In s'istatutu podent èssere inditadas cundizioni e maneras pro dare s'incàrrigu de direttore, cun cuntratu a tempus, a zente cumpetente.
3. Non podet intrare in cussizu de amministratzione chie faghet parte de sa Giunta o de su Cussizu comunale, sos suzetos chi zai rapresentant su comune in àteros entes, aziende, istitutzione e

sotziedades, chie est in cuntèrria cun s'azienda, sos meres, sos sòtzios cun pagu responsabilidade, sos amministradores, sos dependentes cun podere de rapresentàntzia e coordinamentu de impresas chi faghent atividades in cuncurrèntzia o comuncas ligadas a sos servitzios de s'azienda ispetziale.

4. Su Sindigu, finas si ddu pregontat su Cussizu comunale cun domanda aprovada a mazoràntzia assoluta de sos cussizeris assignados, revocat su presidente e su cussizu de amministratzione e, in su matessi tempus, nde nùmenat àteros. Si si dimitit su presidente de s'azienda o prus de sa metade de su cussizu de amministratzione, nch'arruet totu su cussizu e tocat a nde fàghere unu nou.
5. S'ordinamentu de s'azienda ispetziale est reguladu dae s'istatutu, aprovadu dae su Cussizu comunale cun mazoràntzia assoluta de sos cussizeris assignados a su Comune.

L'ordinamento dell'azienda speciale è disciplinato dallo statuto, approvato dal Consiglio comunale, a maggioranza assoluta dei consiglieri assegnati al Comune.

6. S'organizatzione e su funtzionamentu est reguladu dae s'azienda etotu cun unu regulamentu suo.
7. S'azienda traballat sighende critèrios de eficàtzia, efitzèntzia e economitzidade e devet parizare ispesas e guadagnos, tenende contu finas de sos trasferimentos.
8. Su Comune dat su capitale, istabilit sos intentos e sos indiritzos, aprovat sos atos prus importantes, averiguat su resurtadu de sa zestione e pagat sas ispes sotziales, si bi nd'at.
9. S'istatutu de s'azienda ispetziale narat ca bi podet èssere un òrganu de revisione de sos contos a posta e ca sa zestione podet èssere averiguada dae s'azienda etotu.

Art. 46 - Istituziones

1. Pro sos servitzios sotziales, culturales e educativos sena importàntzia imprenditoriale, su Cussizu comunale podet fàghere istituziones a posta, chi sunt organismos istrumentales de su comune cun autonomia zestionale ebbia.
2. Sunt òrganos de sas istituziones: su cussizu de amministratzione, su presidente e su direttore. Su nùmeru de sos cumponentes de su cussizu, chi non podet èssere prus artu de ses, benit istabilidu cun s'atu istitutivu dae su Cussizu comunale.
3. Pro numenare o revocare su presidente de su cussizu de amministratzione si faghet riferimentu a cantu inditadu in s'articulu 45 pro sas aziende ispetziales.
4. Su direttore de s'istitutzione est s'òrganu chi dda zestit e nde tenet sa responsabilidade. Est numenadu dae s'òrganu cumpetente a pustis de àere fatu unu cuncursu pùblicu.
5. S'ordinamentu e su funtzionamentu de sas istituziones est istabilidu dae custu istatutu e dae sos regulamentos comunales. Sas istituziones improntant su traballu issoro a critèrios de eficàtzia, efitzèntzia e economitzidade e sunt obligados a parizare ispesas e guadagnos in sa zestione finantziària, tenende finas contu de sos trasferimentos.
6. Su Cussizu comunale istabilit sos mèdios finantziàrios e sas istruturas assinnadas a sas istituziones; nd'istabilit intentos e indiritzos, aprovat sos atos prus importantes, controllat e averiguat sos resurtados de sa zestione, pagat sas ispesas de custos sotziale, si bi nd'at.
7. S'òrganu de revisione econòmicu-finantziària de sas istituziones est su matessi de su Comune.

Art. 47 - Sotziedades

1. Su comune podet zestire sos servìtzios suos pro mèdiu de sotziedades pro atziones o a responsabilidade limitada fatas su prus cun dinari pùblicu, fatas o partetzipadas dae s'ente titolare de su servìtziu pùblicu si ritenet cosa bona, segundu sa nadura o s'àmbitu territoriale de su servìtziu, sa partetzipazione de prus suzetos pùblicos o privados.
2. Pro su funtzionamentu de sos servìtzios pùblicos e pro fàghere totus sas òperas chi abisonzant pro chi su servìtziu funtzionet in manera curreta, e finas pro fraigare istradas e àteras òperas de interessu pùblicu chi non siant, segundu sa lezislazione istatale e regionale vizente, de cumpetènzia de àteros entes, su Comune podet fàghere sotziedades pro atziones, finas pro mèdiu de accordos de programma, sena su vinculu de sa proprietade mazoritària inditada in su comma 1, litera e) de s'articulu 113 de su TUEL aprovalu cun D.lgs. 18/8/2007 n° 26, finas in dèroga a s'art.9, primu comma, litera d), de sa leze 2 aprile 1968, n. 475, cambiadu cun s'articulu 10 de sa leze 8 de santandria de su 1991, n. 362
3. Pro s'applicazione de su comma 2, si faghent riferimentu a cantu inditadu in s'articulu 116 de su TUEL aprovalu cun D. lgs. 18/8/2000 n. 267.

Art. 48 - Cuntzessiones a àtere

1. Sa zestione de sos servìtzios podet èssere dada a àtere cando bi sunt sas cunditiones tècnicas, est a nàrrere si abisonzat zente meda, si si tenent atretzaduras ispetziales e sìmbiles, o si bi sunt resones econòmicas o de oportunitade sotziale.
3. Sa cuntzessione a àtere est detzisa dae su Cussizu Comunale cun deliberazione in ue si devet pretzisare pro ite cumbenit custa forma de zestione e mescamente s'aspetu sotziale.

TÌTULU VII – FORMAS DE SÒTZIOS E DE COOPERATZIONE – ACORDOS DE PROGRAMMA

Art. 49 –Cunventziones

1. Pro assicurare chi servìtzios e funtziones siant fatos e dados in manera coordinada, su Comune incorazat cunventziones cun àteros comunes e cun sa Provintzia.
2. Sas cunventziones inditadas in custu articulu podent previdere finas sa costituzione de ufìtzios a cumòniu, chi traballant cun personale de sos entes chi faghent parte de sa cunventzione. Custu personale faghent sas funtziones pùblicas a su postu issoro o tenet dèlegas chi ddis sunt dadas dae custos matessi Entes.

Art. 50 - Accordos de programma

1. Su Comune si movet pro fàghere accordos de programma pro defininare e fàghere òperas, interventos o programmas de interventu chi archedent s'atzione integrada e coordinada de comunes, provintzias e regiones, de amministratziones istatales e de àteros suzetos pùblicos o, a su nessi, de duos o prus de custos.
2. Sos accordos de programma sunt regulados dae sa leze.

TÌTULU VIII - UFÌTZIOS E PESSONALE – SEGRETÀRIU COMUNALE

Capìtulu I - ORGANIZATZIONE DE UFÌTZIOS E PESSONALE

Art. 51 – Siguresa e salute de chie traballat

1. Su comune devet amparare sa salute e sa siguresa de chie traballat in onni setore de atividade comente istabilit su Decretu Lezislativu de su 19 de cabudanni 1994, n. 626 e sos cambiamentos e sas atzuntas fatas a pustis.

Art. 52 – Ordinamentu de ufìtzios e servìtzios

1. Su comune disciplinat s'ordinamentu zenerale de ufìtzios e servìtzios cun unu regulamentu apòsitu; ddu faghet sighende crèterios de autonomia, funtzionalidade ed economitzidade de zestione e printzìpios de profesionalidade e responsabilidade. In sas matèrias suzetas a riserva de leze, comente inditadu in s'art. 2 comma 1, litera c, de sa leze de su 23 de santugaine 1992, n. 421, su podere regulamentare de su Comune devet tènnere contu de sa cuntratatzione colletiva natzionale a manera de no andare contra sa leze.
2. Il Comune provvede alla determinazione della propria dotazione organica, nonché all'organizzazione e gestione del personale, nell'ambito della propria autonomia normativa e organizzativa, con i soli limiti derivanti dalla propria capacità di bilancio e dalle esigenze di esercizio delle funzioni dei servizi e dei compiti attribuiti. vigenza
2. Su comune, in s'àmbitu de s'autonomia normativa e organizzativa chi ddi cumpetit, istabilit sa dotatzione de s'orgànicu e organizat e zestit sos impiegados tenende contu de sa disponibilidade de bilànciu e de sas esigèntzias de funtzionamentu de sos servìtzios e de sos còmputos assinnados.

Art. 53 - Organizzazione de de su personale

1. Su personale est incuadradu segundu cantu inditadu in su cuntratu colletivu natzionale de traballu e in s'ordinamentu professionale. Traballat cun s'intentu de mezorare sos servìtzios dados dae sos ufìtzios, fàghere crèschere s'efitzèntzia e s'eficàtzia de su traballu de s'amministratzione e de sa zestione de sas risorsas e pro mèdiu de su reconnoschimentu de sa profesionalidade e de sa calidade de su traballu fatu dae onniunu.
2. Si faghet riferimentu a sos cuntratos de traballu impreados pro sos entes locales.
3. Pro tènnere sos resurtados inditados in su comma 1, su personale faghet cursos de formatzione segundu prgrammas chi onni tantu de annos benint aprontados e pagados dae su Comune.

Art. 54 – Istadu zurìdicu e tratamentu econòmicu de su personale

1. S'istadu zurìdicu e su tratamentu econòmicu de chie traballat in Comune sunt regulados dae sos cuntratos colletivos natzionales de traballu.

Art. 55 – Incàrrigos a zente de foras

1. Sos postos de sos responsàbiles de sos servìtzios o de sos ufìtzios, de sos dirizentes o pessones cun ispetzializatzione, benint dados cun cuntratu a tempus de diritu pùblicu o, a bortas ebbias, cun deliberatzione modivada, de diritu privadu, semper chi sa pessone tenzat sos requisitos domandados.
2. Su regulamentu chi pertocat s'ordinamentu de ufìtzios e servìtzios istabilit cale sunt sos limites e sa maneras pro fàghere cuntratos a tempus, si in s'ente non b'at zente cun sa cumpetèntzia domandada, a dirizentes, pessones ispetzializadas o funtzionàrios de s'àrea diretiva. Custos cuntratos non podent èssere prus longos de su tempus chi abarrat in càrriga su Sìndigu. Sa paga est cussa inditada dae sos cuntratos colletivos natzionales e detzentrados pro su personale de sos entes locales e podet èssere artziada, cun provedimentu modivadu de sa Giunta, cun un'indinnidade *ad personam*, adeguada a sa calidade professionale e culturale e finas a sa longhesa de su cuntratu e a sas cunditziones de mercäu, tenende contu de sas cumpetèntzias professionali ispetzificas. Sa paga e, s'in casu s'indennidade, benint istabilidos tenende contu de su bilànciu de su Comune e non podent èssere postos a càrrigu de sas ispesas cuntratuales e de su personale. Su cuntratu a tempus finit immediatu si su Comune decrarat fallimentu o tenet problemas de dinari comente inditadu in sos artìculos 242 e 243 de su TUEL aprovadu cun Decretu Lezislativu 18/8/2000 n° 267;
3. Sos incàrrigos a dirizentes sunt a tempus, benint dados cun provedimentu modivadu e segundu modalidades istabilidas in su regulamentu chi tratat de s'ordinamentu de sos ufìtzios e de sos servìtzios. Benint dados s'ghende critèrios de cumpetèntzia professionale e segundu sos intentos istabilidos in su programma amministrativu de su Sìndigu. Nde podent èssere leados si non benit respetadu cantu istabilidu dae su Sìndigu, dae sa Giunta o dae s'assessore de riferimentu o in casu non si lompat, a fine de s'annu finanziàriu, a sos obietivos dados in su pranu operativu de zestione, o pro curpas mannas chi si sunt arreputias, e in totus sos àteros casos regulados dae su decretu lezislativu de su 3 de frearzu 1993, n. 29 e dae sos cuntratos colletivos de traballu. Sos incàrrigos podent èssere dados sena tènnere contu de s'assinnatzione de funtziones de diretzione pro cuncursu.

Capìtulu II - SEGRETÀRIU COMUNALE - VITZE SEGRETÀRIU

Art. 56 – Segretàriu comunale - Direttore generale

1. S'istadu zurìdicu, su tratamentu econòmicu e sas fainas de su Segretàriu comunale sunt reguladas dae sa leze.
2. Su regulamentu comunale chi tratat de s'ordinamentu generale de sos ufìtzios e sos servìtzios regulat s'atividade de su Segretàriu comunale, cun respetu pro sa leze.
3. Su Sìndigu podet dare a su segretàriu comunale s'incàrrigu de Direttore generale, comente narat s'artìculu 108 de su TUEL aprovadu cun Decretu lezislativu.
4. Si a su Segretàriu comunale benit dadu s'incàrrigu de Direttore generale, dd'ispetant sas fainas inditadas in s'artìculu 108 de su TUEL aprovadu cun Decretu lezislativu 18/8/2000 n° 267. Tenet duncas un'indennidade de diretzione istabilida dae su Sìndigu in su provedimentu pro ddi dare s'incàrrigu e a cundizione chi bi siat disponibilidade in bilànciu.
5. Cun riferimentu a s'artìculu 109 comma 2 e 97, comma 4 Lit. d) de su TUEL aprovadu cun Decretu lezislativu 18/8/2000 n° 267, su Sìndigu podet dare a su Segretàriu comunale totus sas

funtziones (o una parte de custas) inditadas in s'articulu 107, commas 2 e 3 de su TUEL approvadu cun Decretu lezislativu 18/8/2000 n° 267.

Art. 57 – Vitze Segretàriu comunale

1. Su Regulamentu e sa dotazione orgànica de su personale podent providere unu postu de vitze segretàriu cun funtziones delegadas.

Art. 58 – Responsàbiles de ufizios e servìtzios

1. Sos responsàbiles de ufizios e servìtzios nde tenent fintzas sa diretzione; traballant segundu critèrios e normas istabilidas in sos regulamentos chi faghent riferimentu a su printzìpiu chi narat ca sos poderes de indiritzu e controllu sunt dados a sos òrganos eletivos sende chi sa zestione amministrativa est de su personale dipendente.
2. A sos responsàbiles sunt assinnadas totus sas fainas, e finas s'adotzione de atos chi impitant s'amministratzione cun àtere, chi sa leze non dat a sos òrganos de governu de s'ente. Issos divent lòmpere a sos obietivos, pònner in pràtica sos programmas definidos cun atos de indiritzu e adotados dae s'òrganu politicu. Intre custos còmputos bi sunt, in antis de totus:
  - a) sa presidèntzia de cumissiones de garas e cuncursos;
  - b) sa responsabilidade in protzedimentos de apaltos e cuncursos;
  - c) s'istìpula de cuntratos;
  - d) sos atos de zestione finantziària e sos impinnos de ispesa;
  - e) sos atos de amministratzione e zestione de su personale;
  - f) sos provvedimenti pro dare permissos, cuntzessiones o sìmbiles chi rechedent in antis atzertamentos e valutatziones, fintzas suzetivas, cun respetu pro cantu istabilidu dae sa leze, dae sos regulamentos, dae sos atos zenerales de indiritzu e finas dae sas autorizatziones e cuntzessiones edilizias.
  - g) Totus sos provvedimenti de suspensione de sos traballos, su controllu de s'edilizia, sas sanziones amministrativas chi sa leze istatale e regionale prevedit pro cumbàtere s'abusivismu ediliziu e paesazisticu ambientale;
  - h) Sas atestatziones, tzertificatziones, comunicatziones, difidas, verbales, autenticatziones, legalizatziones e onni àtera ratza de atu de zudìtziu e connoschèntzia;
  - i) Atos chi ddis cumpetint pro regulamentu o ca ddis sunt istados delegados dae su Sindigu.
  - j) Totus sas ordinàntzias, francu cussas chi pertocant sas matèrias inditadas in s'art. 54 de su TUEL approvadu cun Decretu Lezislativu 18/8/2000 n° 267;
  - k) provvedimenti chi pertocant s'ocupatzione urzente e espròprios chi sunt, pro leze, de cumpetèntzia de su comune;
3. Sas funtziones inditadas in custu articulu podent èssere dadas, cun provedimentu motivadu de su Sindigu, a sos responsàbiles de ufizios e servìtzios, sena tènnere contu de sa positzione

funtzionale issoro e a pustis ddis àere dadu sas indennidades chi ddis ispetant segundu sos cuntratos colletivos natzionales de categoria.

Art. 59 - Avocazione

1. Su Sindigu non podet revocare, cambiare, si tènnere, s'avocare, o leare provvedimenti o atos chi sunt de competèntzia de sos responsàbiles de sos servitzios. In casu de mandronia o de traballu non fatu in tempus, su Sindigu podet detzidere intro de cando su responsàbile devet adotare sos atos o sos provediemntos. Si su responsàbile non ddu faghet, su Sindigu podet dare s'incàrrigu a su Segretàriu comunale o a un àteru dipendente.

Art. 60 – Ufitziu pro sa zestione de su cuntentziosu de su traballu

1. Comente istabilidu in s'articulu 12-bis de su Decretu Lezislativu de su 3 de frearzu 1993, n. 29, intradu cun s'art. 7 de su Decretu Lezislativu de su 31 de martzu 1998, n. 80, su Comune devet, segundu su regulamentu, zestire su cuntentziosu de su traballu, fintzas faghende un ufitziu apòsitu, pro assicurare chi totus sas atividades strazuditziales e zuditziales chi pertocant sa cuntèrria siant fatas bene.
2. S'ufitziu inditadu in su comma 1 podet èssere fatu, cun cunventzione, in forma assotziada e coordinadaa cun àteros entes locales.

TÌTULU IX - ÛRTIMAS DISPOSIZIONES

Art. 61 - Indrada in vigore

1. A pustis èssere istadu controlladu dae s'òrganu regionale cumpetente, custu istatutu benit publicadu in su Bolletinu Ufitziale de sa Regione, apicadu in s'albu pretòriu de su Comune pro trinta dies de sighiu e mandadu a su Ministeru de s'internu pro èssere postu in sa regorta ufitziale de sos istatutos.
2. Intrat in vigore trinta dies a pustis èssere istadu publicadu in s'albu pretòriu de su comune.

Art. 62 – Cambiamentos a s'istatutu

5. Pro fàghere cambiamentos a s'Istatutu bi cheret una delibera de su Cussizu comunale e su votu de acordu de sos de tres duos de sos cussizeris assignados. Si non s'arribat a sa mazoràntzia si torrat a votare intro de trinta dies e sos cambiamentos benint aprovados si sa deliberatzione otenit pro duas bortas su votu de acordu de sa mazoràntzia assoluta de sos cussizeris assignados.
6. In sa matessi reunione si podet votare una borta ebbia.